

Posudek na diplomovou práci
„KONTAKTNÍ PRÁCE V NÍZKOPRAHOVÝCH ZAŘÍZENÍCH PRO DĚTI A MLÁDEŽ,
JEJÍ NEGATIVNÍ A POZITIVNÍ ASPEKTY“

Diplomantka : Dana Fridrichovská

Nízkoprahová centra znamenají v současné době velkou nadějí z hlediska zvládnutí asociálních či antisociálních projevů mladých lidí. V době, kdy „mládež na okraji“ snad více než kdykoliv dříve pohrdá všemi institucionalizovanými prostředky trávení volného času jsou nízkoprahová zařízení důležitým prostředkem jejich socializace a resocializace. Význam těchto zařízení tkví především v tom, že umožňují nenásilnou práci s klienty, že navozují přirozené partnerské prostředí mezi mladými lidmi a profesionály, kteří mohou ve vhodný čas a vhodným způsobem poskytnout vhodnou radu či účinnou pomoc. Diplomantka si ve své diplomové práci tedy zvolila závažné téma sociální práce, ke kterému má co říci nejen jako teoretik této činnosti, ale především jako praktik, který si práci v nízkoprahovém centru podrobně zmapoval.

V úvodních teoretických pasážích své práce hovoří autorka o mnohých aspektech této práce. Podtrhuje, že hlavním úkolem NZDM je zplnomocňování klientů. Nejde tedy jen o vnějšíkové zformování mladého člověka, ale o víc, o rozvoj samostatnosti a společenské spoluodpovědnosti mladých lidí, která se má – v ideálním případě – projevit zvnitřněním potřeby „být“ a ne pouze „zdát se“. Autorka rozebírá různé formy a postupy práce s klienty ať již v oblasti individuální práce, skupinové práce či tak důležité zážitkové pedagogiky, hovoří o postupné fázi pozvolného navazování kontaktu, jeho udržování a prohlubování, o hledání zakázky a jejím citlivém naplňování. Diplomantka si uvědomuje, že tato práce je nelehká a ne vždy přímočaře vedoucí k úspěchu, že často dochází k problémům narušujícím kontakt pracovníka a klienta. Jasně si uvědomuje, že problém poruchy nemusí být vždy na straně klienta, že se mohou projevit i některé lidské kontraindikované vlastnosti pomáhajícího pracovníka.

Problém mezi klientem a pomáhajícím profesionálem může být nejednou výrazně prohlouben intervencí skupiny, do které klient patří. Proto se práce lidí v nízkoprahových zařízeních nemůže omezit pouze na práci mezi čtyřma očima, ale musí počítat s environmentálními faktory, ve kterých se tyto kontakty odehrávají. Je proto správné, že diplomantka zařadila do teoretické části své práce i pojednání o specifické práci se skupinou a roli klienta ve skupině.

Také pracovníci pomáhajících profesí mají svou skupinu o kterou se mohou (a mají) opírat při své každodenní činnosti. Je jí pracovní tým. Diplomantka dobře popisuje klady a ohrožení plynoucí z dobrého či špatného pracovního kolektivu, hovoří o intervizi, mentoringu, supervizi a dalších typech profesní podpory.

Obecně lze teoretickou část práce považovat za dobrou studii k úvodu do práce v nízkoprahových zařízeních.

V praktické části se diplomantka s úspěchem pokusila o porovnání organizované mládeže (mládež navštěvující kroužky DDM) a mládeže neorganizované (tedy té, která opakovaně navštěvuje nízkoprahové zařízení).

V diskusi nad výsledky výzkumné akce by bylo možná vhodné zamyslet se nad tím, zda některé překvapivé výsledky dotazníkového zjišťování nebyly do určité míry ovlivněny tím, že klienti NZDM autorku práce znali (a chtěli jí pro kladný vztah k její osobě svými „upravenými“ odpověďmi vyhovět, takže se do jisté míry stylizovali) zatímco frekventanti DDM byly osoby zcela neznámé a na otázky odpovídali bez citového vztahu k výzkumnici. Sama autorka správně vyjadřuje určitý podiv nad některými odpověďmi respondentů z řad NZDM (např. podiv nad tím, že „muži ze skupiny A, tj. ze vzorku organizované mládeže jsou se školou více nespokojeni než muži ze skupiny B, tj. ze vzorku z NZDM – viz str.83 dole, nebo vysvětlení, že klienti NZDM - při dotazu na množství vykouřených cigaret – „napsali takový počet, který si myslí, že je v souladu se společensky uznávanou normou“ – viz str.99 dole). To je ovšem obecný problém kvalifikačních prací, které uskutečňuje student na výzkumném materiálu, který je mu nejvíce dostupný.

Z tohoto důvodu považuji za zvláště cenné korigující komentáře autorky ke zjištěným údajům z dotazníku, které svědčí o dobrém pozorovacím talentu při terénní práci.

Závěr: Považuji předloženou práci za solidně zpracovanou a navrhuji - dle způsobu obhajoby - ohodnotit ji známkou **výborně až velmi dobře**.

20.května 2008

PhDr. Kazimír Večerka, CSc.